

บทที่ 3

สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการ ของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

ในการนำเสนอสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาการจัดทำ
แผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะขอนำเสนอเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. ผลการวิจัย

4.1 สภาพปัจจุบันการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP
จังหวัดสิงห์บุรี

4.2 ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย
ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

คำถามการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 1 (R₁) ครั้งนี้ มุ่งแสวงหาคำตอบสำหรับคำถามวิจัยที่สำคัญ
2 ประการ คือ

1. สภาพปัจจุบันการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP
จังหวัดสิงห์บุรี เป็นอย่างไร
2. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย
ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี คืออะไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 1 (R₁) มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ
OTOP จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหา และความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของ
เครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งเป็นการวิจัยในระยะที่ 1 (R₁) ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้มีส่วนสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรีทุกฝ่าย ได้มาร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี รวมทั้งร่วมกันระบุปัญหาและความต้องการการพัฒนาแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กรอบการวิจัย

ในการศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการ ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้ขั้นตอนการการจัดทำแผน ตามที่คณะกรรมการพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2551, กรกฎาคม 4)) กำหนดไว้ 8 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 การเตรียมการ
- 1.2 การศึกษาสำรวจข้อมูล
- 1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 1.4 การชี้สภาพปัญหา สาเหตุ และโครงสร้างปัญหา
- 1.5 การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา
- 1.6 การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย
- 1.7 การกำหนดแผนงานและโครงการ
- 1.8 การอนุมัติแผน

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1 (R₁) ครั้งนี้ คือผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี รวม 14 คน ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ผู้มีส่วนสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 12 คน ได้แก่

- 2.1.1 ประธานเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี 1 คน
- 2.1.2 รองประธานเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี 1 คน
- 2.1.3 เลขานุการคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี 1 คน
- 2.1.4 ตัวแทนคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี 3 คน

2.1.5 ตัวแทนสมาชิกเครือข่ายฯ 6 คน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

2.2.1 นักวิชาการพัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบงาน OTOP จากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี 1 คน

2.2.2 ผู้เชี่ยวชาญในการในจัดทำแผนปฏิบัติการจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี 1 คน

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ได้ดำเนินการตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้วิธีการศึกษารูปแบบต่างๆ คือ การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (documentary research) การสังเกต (observation) การสัมภาษณ์กลุ่ม (focus group interview) และการศึกษาชุมชนแบบมีส่วนร่วม (participatory learning appraisal) โดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการในปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งมีรายละเอียด คือ

3.1 การศึกษาเอกสาร (documentary research) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริบทเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี การจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

3.1.1 เอกสารที่เป็นทางการ ได้แก่ หนังสือ/เอกสารของกรมการพัฒนาชุมชน หนังสือสั่งการคู่มือเรื่องการค้าเนื้องานเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP ข้อมูลผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ข้อมูลทะเบียนกลุ่ม/องค์กรชุมชน ทะเบียนสมาชิก/คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี รายงานการประชุมคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เอกสารการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เอกสารประกอบการจัดกิจกรรมทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 เอกสารที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่ เอกสารประชาสัมพันธ์สินค้า OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เอกสารประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดสิงห์บุรี เอกสารในการฝึกอบรม เป็นต้น

3.2 การสัมภาษณ์กลุ่ม (focus group interview) ใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) จำนวน 14 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนอย่างสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี รวม 12 คน คือ ประธาน

เครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี 1 คน รองประธานเครือข่ายฯ 1 คน เลขานุการคณะกรรมการเครือข่ายฯ 1 คน ตัวแทนคณะกรรมการเครือข่าย 3 คน และตัวแทนสมาชิกเครือข่าย 6 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี อีก 2 คน คือนักวิชาการพัฒนาชุมชนจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี ผู้รับผิดชอบงาน OTOP 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี 1 คน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่สุภางค์ จันทวานิช (2539, หน้า 82-84) ได้เสนอไว้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นบุคคลที่มีหน้าที่การงานยุ่งมาก เพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็นการศึกษาที่ตั้งไว้ ดังนี้

3.2.1 การเตรียมการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ประสานงานกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อนำเสนอกรอบประเด็นในการสัมภาษณ์ ให้มีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด และ ร่วมกันกำหนดวัน เวลา ที่สามารถทำการสัมภาษณ์กลุ่มได้สะดวกที่สุด

3.2.2 การสัมภาษณ์ เนื่องจากผู้วิจัยรับราชการในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนา ของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี มีบทบาทหน้าที่ในการรับผิดชอบงานพัฒนากลุ่มอาชีพชุมชน ตั้งแต่ ปี 2542 และปฏิบัติงานตามนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ร่วมกับผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ทุกกลุ่มในจังหวัดสิงห์บุรี ตั้งแต่เริ่มโครงการ ในปี 2544 จนถึงปัจจุบัน รวมถึงมีส่วนในการจัดตั้งและพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี อีกด้วย จึงมีความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในระดับสูง ทำให้ได้รับความร่วมมือในการทำเวทีประชาคมเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างดียิ่งในวันจันทร์ที่ 4 สิงหาคม 2551 ซึ่งเป็นการจัดเวทีการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 ก่อนทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและประเด็นในการสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง แล้วดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้ที่ละประเด็นจนครบทุกประเด็น

3.2.3 การบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีจดบันทึกเนื้อหาที่เป็นประเด็นสำคัญๆ ไว้เป็นแนวทาง พร้อมกับได้บันทึกเสียงการสัมภาษณ์ไว้ด้วย เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนในขั้นตอนการสรุป เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็นผู้วิจัยได้ทบทวนและสรุปประเด็นเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ยืนยันข้อมูลของตนเองที่ได้ให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง ทำเช่นนั้นจนครบทุกประเด็น

3.2.4 การปิดการสัมภาษณ์ เมื่อสัมภาษณ์ครบทุกประเด็นแล้ว ผู้วิจัยได้ขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พร้อมทั้งให้ตรวจสอบหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ที่มีอยู่เดิมในทะเบียนคณะกรรมการเครือข่ายผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรีให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน ซึ่งจะใช้ในกรณีผู้วิจัยต้องการความชัดเจนในบางประเด็นเพิ่มเติม

3.3 การศึกษาชุมชนแบบมีส่วนร่วม (participatory learning appraisal) โดยใช้เทคนิคและวิธีการของการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยการสร้างโอกาส กระตุ้น ส่งเสริม

สนับสนุนและเสริมพลังให้ผู้มีส่วนอย่างสำคัญรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดทำแผน ปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรีทุกฝ่าย มาร่วมกันระดมความคิด เพื่อศึกษาบริบทเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี สภาพปัจจุบัน การจัดทำแผน ปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี รวมทั้งร่วมกันระบุปัญหาและความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งได้ดำเนินการรวม 3 ครั้ง เมื่อวันที่ 4, 8 และวันที่ 9 สิงหาคม 2551 ดังนี้

3.3.1 วันจันทร์ที่ 4 สิงหาคม 2551 เวลา 09.00 - 12.00 น. ณ ศูนย์บริการการท่องเที่ยวและสินค้า OTOP กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน เป็นการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่มีส่วนอย่างสำคัญ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี รวม 14 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันศึกษาบริบทของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี การจัดตั้งและโครงสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

3.3.2 วันศุกร์ที่ 8 สิงหาคม 2551 เวลา 09.00 - 11.30 น. ณ ศูนย์บริการการท่องเที่ยวและสินค้า OTOP กลุ่มภาคกลางตอนบน เป็นการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่มีส่วนสำคัญ และ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี รวม 14 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันศึกษาโครงสร้างการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี และสภาพปัจจุบันการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ตามกรอบการวิจัยทั้ง 8 เรื่อง

3.3.3 วันเสาร์ที่ 9 สิงหาคม 2551 เวลา 10.00 - 12.00 น. ณ ศูนย์บริการการท่องเที่ยวและสินค้า OTOP กลุ่มภาคกลางตอนบน เป็นการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่มีส่วนอย่างสำคัญและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี รวม 14 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันระบุปัญหาและความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ตามกรอบการวิจัยทั้ง 8 เรื่อง

4. การตรวจสอบข้อมูล

จากการที่ผู้วิจัยได้เริ่มพัฒนารอบความคิดการวิจัยในครั้งนี้อย่างเป็นขั้นตอน และกำหนดเกณฑ์การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนไว้ชัดเจน เช่น การพิจารณาคัดเลือกผู้ที่มีส่วนอย่างสำคัญ และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เป็นต้น เป็นการขจัดความอคติในการทำการวิจัยของผู้วิจัย และเป็นการตรวจสอบความตรงไปแล้วขั้นหนึ่ง เมื่อได้เก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆที่ใช้ประกอบกัน คือการศึกษาเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์กลุ่ม และการ

จัดทำเวทีประชาคม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบโดยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) แบบใช้วิธีการรวบรวมหลายวิธี (data triangulation) โดยใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ยังได้ตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการนำข้อมูลกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบ (member checks) เป็นการนำข้อมูลไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบว่าตรงกับ ความหมายของชุมชนหรือไม่โดยการจัดเวที

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (qualitative analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์กลุ่ม และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งได้ตรวจสอบแล้วนำมาวิเคราะห์ประกอบกัน โดยผู้วิจัยได้ยึดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แบบสร้างข้อสรุป โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (typological analysis) ตามกรอบการวิจัยโดยดำเนินการตามแนวทางที่ สุภางค์ จันทวานิช (2539, หน้า 136-137) เสนอไว้ คือ จำแนกข้อมูลที่วิเคราะห์ตามความเหมาะสมของข้อมูล ใช้ความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ของผู้วิจัยช่วย ประกอบกับคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยจำแนกข้อมูลชนิดต่างๆก่อน แล้วพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูล อธิบายถึงความสัมพันธ์และสาเหตุของปรากฏการณ์ โดยยึดกรอบการวิจัยเป็นหลัก

ผลการวิจัย

1. โครงสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

ในการจัดทำเวทีเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2551 ณ ศูนย์บริการการท่องเที่ยวและสินค้า OTOP กลุ่มภาคกลางตอนบน เพื่อให้ผู้มีส่วนสำคัญและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ได้ร่วมกันตรวจสอบบริบทของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ดังนี้

เครือข่ายผู้ประกอบการจังหวัดสิงห์บุรีเริ่มการดำเนินงานในรูปแบบเครือข่ายตั้งแต่ ปี 2544 ระยะแรก เกิดขึ้นเนื่องจากกลุ่มอาชีพในจังหวัดสิงห์บุรี ที่ส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนประสบปัญหาในเรื่องการตลาดโดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดภายนอกจังหวัด กลุ่มต้องผลิตสินค้าเองนำไปจำหน่ายเอง กลุ่มที่อยู่ในระดับพื้นฐานมีปัญหาและข้อจำกัดในเรื่องทุนและการขนส่ง ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี จึงได้รวบรวมกลุ่มอาชีพในชุมชนและผู้ผลิตเอกชนที่ผลิตสินค้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัด(ของดีเมืองสิงห์) นำเสนอแนวคิดในการดำเนินงานในรูปของเครือข่ายที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการนำสินค้า OTOP ออกไปจำหน่ายที่ร้านค้าในสถานีจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ร้านขายของฝากริมถนนสายเอเชีย มีการจัดตั้งเป็นเครือข่ายร้านค้าชุมชน จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2544

สมาชิก 76 คน คณะกรรมการ 1 ชุด จำนวน 6 คน กรรมการร่วมทุกอำเภอ ๆ ละ 2 คน จำนวน 12 คน รวม 18 คน (รายชื่อคณะกรรมการชุดแรก ตามภาคผนวก ก) ดังคำกล่าวของผู้เข้าร่วมเวทีในครั้งนี้ว่า “คุณวรรณกร จัดประชุมตัวแทนของกลุ่มอาชีพจากทุกอำเภอ อำเภอละ 5 คน วันสุดท้ายบรรยายเรื่องการทำงานรูปเครือข่ายฯ ... สุดท้ายขอความเห็นผู้ที่เข้าอบรมว่าจะตั้งเครือข่ายร้านค้าชุมชนจังหวัดสิงห์บุรีกันดีไหม ... ตั้งเครือข่ายร้านค้าชุมชนจังหวัดเสรีจกให้เลือกตั้งคณะกรรมการเครือข่าย”

ระยะที่ 2 ในปี 2547 กรมการพัฒนาชุมชนได้มอบแนวทางการดำเนินการและคู่มือเพื่อเป็นแนวทางให้ทุกจังหวัดดำเนินการในรูปของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP ในรูปแบบเดียวกันจึงได้เปลี่ยนชื่อจากเครือข่ายร้านค้าชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี เป็น เครือข่ายผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี และได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการเครือข่ายฯ ชุดใหม่ เมื่อเดือนตุลาคม 2548 (รายชื่อคณะกรรมการชุดที่ 2 ตามภาคผนวก ก) ดังคำกล่าวของผู้เข้าร่วมในเวที ดังนี้ “ความเห็นพวกเราควรเลือกตั้งคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP กำหนดตัวประธานและตำแหน่งสำคัญเอาไว้ก่อนแล้วกระจายตำแหน่งไปตามอำเภอต่าง ๆ”

ในปี 2550 ได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการเครือข่ายผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรีเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2550 เนื่องจากคณะกรรมการชุดเดิมหมดวาระลงในวันดังกล่าวมีกรรมการเครือข่ายจากทุกอำเภอร่วมประชุม 20 คน (รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมตามภาคผนวก ข) ได้มีการพิจารณาแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP รวมถึงพิจารณาข้อบังคับเครือข่ายจังหวัดสิงห์บุรีซึ่งจัดทำโดยเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี ด้วย ดังคำกล่าวในการทำเวทีของคณะกรรมการเครือข่าย ดังนี้ “คุณเป๊าะ ให้ที่ประชุมเสนอชื่อคนที่ต้องการให้เป็นประธานขึ้นมาแล้วให้มีคนรับรองอีก 3 คน ... แล้วลงคะแนนด้วยวิธีลับ ... อาจารย์พินิต ได้เป็นประธาน แล้วให้ที่ประชุมเลือกคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ วันนั้นเลย”

สรุปคือเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เริ่มดำเนินงานครั้งแรกตั้งแต่ ปี 2544 โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด คณะกรรมการเครือข่ายฯ ระดับจังหวัด ได้จากการประชุมคณะกรรมการเครือข่ายระดับอำเภอเพื่อทำการเลือกตั้งในตำแหน่งต่าง ๆ ตามแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งในการประชุมได้มีการพิจารณาแผนปฏิบัติการ ฯ และข้อบังคับของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรีอีกด้วย

2. สภาพปัจจุบันการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

การจัดทำเวทีเมื่อวันศุกร์ที่ 8 สิงหาคม 2551 ณ ศูนย์บริการการท่องเที่ยวและสินค้า OTOP กลุ่มภาคกลางตอนบน มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดทำ

แผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอผล ดังนี้

สภาพปัจจุบันการทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ที่ได้จากการจัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทราบว่าแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เกิดขึ้นจากเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการเป็นผู้จัดทำให้ทั้งหมด คณะกรรมการเครือข่าย OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำ แผน ปฏิบัติการของตนเอง ดังนั้นจึงไม่มีการเตรียมการ ศึกษาสำรวจข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาความต้องการ การชี้สภาพปัญหา สาเหตุ และโครงสร้างปัญหา การกำหนดแนวทาง แก้ไขปัญหา การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย การกำหนดแผนงานและ โครงการในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของเครือข่าย และแผนไม่มีการ อนุมัติจากประธานเครือข่าย ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี การดำเนินงานต้องคล้อย ตามกรอบแนวทางของส่วนราชการ เครือข่ายไม่มีความเข้มแข็ง กลุ่มหลายกลุ่มไม่เห็น ความสำคัญของเครือข่าย ไม่ให้ความร่วมมือ และ หันกลับไปดำเนินกิจการของกลุ่มโดยลำพัง เช่นเดิม ดังคำกล่าวของคณะกรรมการเครือข่าย ฯ ตัวแทนสมาชิกเครือข่าย ฯ ในการประชุม กลุ่ม ดังนี้

ที่จริงเขาเชิญเรามาประชุมคัดเลือกกลุ่มไปขายของงาน OTOP City ที่ เมืองทองธานีกับเลือกตั้งคณะกรรมการเครือข่าย OTOP จังหวัดชุดใหม่ ... ไม่ได้ บอกว่าจะมีเรื่อง จัดทำแผนปฏิบัติการด้วย ... พอได้กรรมการชุดใหม่ก็ต้องมา พิจารณาข้อบังคับ กับแผนปฏิบัติการ ปี 51 กันเลย อ้างว่าต้องส่งกรมฯให้ทัน ... คุณเป๊าะแนบเอกสารเกี่ยวกับข้อบังคับกับแผนปฏิบัติการ มาให้ทุกคนในวาระการ ประชุมด้วย ... พวกเราที่เพิ่งเข้ามาเป็นกรรมการชุดใหม่ ไม่มีเวลาคิดก็รับรองไป

ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP ระดับเขต ที่ผ่านมา เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม กับ วันที่ 24 กรกฎาคม 2551 เขาให้ทุกจังหวัดรายงานผล การดำเนินงานและแผนปฏิบัติการของเครือข่าย OTOP รอบ 3 เดือน ผมรายงานได้ แต่ผลการดำเนินงานแต่รายงานแผนปฏิบัติการไม่ได้ ต้องให้นักวิชาการที่ไปด้วย รายงานเรื่องแผนปฏิบัติการ ฯ แทนทั้งสองครั้ง

จังหวัดใช้วิธีโทรหรือไม่ก็เชิญประชุมแล้วบอกให้เราทำงานตาม ... พวกเรา ต้องตั้งรับ ไม่มีแผนทำงาน ต้องฟังเจ้าหน้าที่ตลอด ... ไม่เคยเห็นแผนฯ ของตัวเอง เลยจริง ๆ ... เลยไม่เข้มแข็งช่วยตัวเองไม่ได้

เรารู้เรื่องการวิเคราะห์ SWOT จากที่ไปประชุมงานที่หลายๆ หน่วยงานจัด ทั้งจากพัฒนาชุมชนจังหวัด อุตสาหกรรม สาธารณสุข.....แต่เราไม่ได้มาใช้ทำแผน ตอนนั้นก็ลืม

สรุปก็คือสภาพปัจจุบันการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน OTOP เป็นผู้จัดทำให้เครือข่ายฯ ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเตรียมการ การศึกษาสำรวจข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การชี้สภาพปัญหา สาเหตุ และโครงสร้างปัญหา การกำหนดแนวทางแก้ไข การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย การกำหนดแผนงานโครงการ การอนุมัติแผน ฯ

3. ปัญหา และ ความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการ ของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

การจัดเวทีเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2551 ณ ศูนย์บริการการท่องเที่ยวและสินค้า OTOP กลุ่มภาคกลางตอนบน เพื่อค้นหาปัญหา และ ความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ประกอบการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ผู้วิจัยขอเสนอผลโดยยึดกรอบการวิจัยเป็นสำคัญดังนี้

ปัญหา และความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

สภาพปัจจุบันคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรีไม่มีความรู้ความเข้าใจฯ และ ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนดังกล่าวฯ คือ

3.1 การเตรียมการ

คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย ฯ ตั้งแต่ต้น จึงไม่ได้เตรียมการเพื่อให้ทราบถึงแหล่งข้อมูลและวิธีการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังคำกล่าวของผู้ที่ร่วมในเวที ดังนี้ “ เอกสารแผนปฏิบัติการแนบมาในวาระการประชุม ฯ ให้คณะกรรมการชุดใหม่พิจารณาว่า เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ... มันผ่านขั้นตอนเตรียมข้อมูลมาหลายขั้นตอนแล้ว”

สรุปคือ แผนปฏิบัติการของเครือข่าย ฯ เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ฯ จัดทำขึ้นตามการสั่งการของหน่วยงานส่วนกลาง ภายใต้เงื่อนไข กรอบแนวทางและเวลาที่จำกัด คณะกรรมการเครือข่ายฯ ไม่มีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น จึงไม่ได้เตรียมการในเรื่องการเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผน

3.2 การศึกษาสำรวจข้อมูล

คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย ฯ ตั้งแต่ต้น จึงไม่ได้เตรียมการเพื่อให้ทราบถึงแหล่งข้อมูลและวิธีการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังคำกล่าวของผู้ที่ร่วมในเวทีดังนี้ “เราก็มารู้ตัวว่าจะศึกษาสำรวจข้อมูลยังไง ถึงจะถูกต้อง”

สรุปคือ แผนปฏิบัติการของเครือข่าย OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน OTOP ได้จัดทำให้ตามการสั่งการของหน่วยงานส่วนกลางภายใต้

เงื่อนไขกรอบแนวทางและเวลาที่จำกัด คณะกรรมการเครือข่ายฯ ไม่มีความรู้ และไม่มีส่วนร่วมในการศึกษาสำรวจข้อมูล

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผน จึงไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูล ถึงแม้คณะกรรมการเครือข่ายฯ บางคนเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแผน แต่จากการที่ไม่ได้นำมาใช้ในการปฏิบัติอย่างจริงจัง จึงไม่เกิดผลที่เป็นรูปธรรม ดังคำกล่าวของผู้ที่เข้าร่วมเวที เกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ดังนี้

เราไม่รู้เรื่องวิเคราะห์ SWOT จากที่ไปประชุมงานหลายๆ หน่วยงานจัด ... แต่เราไม่ได้มาใช้ ตอนนี้พวกเราใกล้แล้ว ... เราไม่ได้ทำปฏิทินงานของกรมฯ จังหวัด หน่วยงานต่าง ๆ เราน่าจะรู้ถึงงานที่จัดตามต่างจังหวัดที่เป็นเครือข่ายของพวกเราด้วย ... จะได้ตั้งรับถูกว่าจะ ทำยังไงประสานกับหน่วยงานถูก ... มอบหมายให้ใครทำ ไม่ใช่ใครทำก็ทำซ้ำซากอยู่อย่างนั้น บางทีก็น่าเบื่อ

สรุปคือ แผนปฏิบัติการของเครือข่ายฯ เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ฯ จัดทำขึ้นตามคำสั่งการของหน่วยงานส่วนกลาง ภายใต้เงื่อนไข กรอบแนวทางและเวลาที่จำกัด คณะกรรมการเครือข่ายฯ ไม่มีความรู้ และไม่มีส่วนร่วมวิเคราะห์ข้อมูล ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

3.4 การชี้สภาพปัญหา สาเหตุ และโครงสร้างปัญหา

คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ไม่มีความรู้ในการระบุสภาพปัญหา ค้นหาสาเหตุของปัญหา รวมถึงการวิเคราะห์โครงการสร้างของปัญหา การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ หรือ การทำงานของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี จึงอยู่ในลักษณะลองผิดลองถูก ดังคำกล่าวของผู้ที่ร่วมในเวที ดังนี้ “เมื่อเราไม่ได้วิเคราะห์ SWOT เราก็ไม่รู้ว่าปัญหา สาเหตุ มันอยู่ตรงไหน อะไรสำคัญ อะไรควรทำก่อนหลังเราวัลลองผิดลองถูกต่อไปไม่ได้ เสียเวลา ... การแก้ไขปัญหาต้องแก้ไขที่สาเหตุ.”

สรุปคือ แผนปฏิบัติการของเครือข่ายฯ เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ฯ จัดทำให้ตามคำสั่งการของหน่วยงานส่วนกลางภายใต้เงื่อนไขกรอบแนวทางและเวลาที่จำกัด คณะกรรมการเครือข่ายฯ ไม่มีความรู้ และ ไม่มีส่วนร่วม ชี้สภาพปัญหา สาเหตุ และโครงสร้างปัญหา ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

3.5 การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา

คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ไม่มีการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวของผู้เข้าร่วมในเวที ดังนี้ “งานเครือข่ายส่วนใหญ่ทำตามแนวทางของกรมหรือของจังหวัด.....ให้เรามาประชุมเพื่อเกิดความชอบธรรมว่าทำตามแนวทางแก้ไขปัญหาคืออย่างไร... เหมือนเราเป็นเครื่องมือช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับจังหวัด ว่ากรมให้ทำเดี๋ยวนี้เดี๋ยวนั้น... ไม่ใช่แก้ปัญหาตามแนวทางที่เครือข่ายคิดเอง”

สรุปคือ แผนปฏิบัติการของเครือข่าย ฯ เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่จัดทำให้ภายใต้เงื่อนไขเวลา และกรอบแนวทางที่หน่วยงานส่วนกลางกำหนด คณะกรรมการเครือข่ายไม่มีความรู้ และไม่มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหานี้ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

3.6 การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ไม่มีการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการดำเนินงานของเครือข่ายด้วยตนเอง ดังคำกล่าวของคณะกรรมการเครือข่ายฯ ดังนี้

งานที่คิดออกไปจากเครือข่ายเองไม่มีเลย เราทำงานแบบตั้งรับมาตลอด... ทั้งที่แผนเป็นเรื่องของอนาคต... พอมีงานแต่ละที่ที่ต้องวิ่งกันหัวซุกหัวซุนทำอะไรไม่ถูก... จัดงานที่ตลาดนัดคลองถม ปลายเดือนเมษายน กรรมการเครือข่ายบางอำเภอบอกสมาชิกไม่หมดทุกกลุ่มเพราะไม่รู้แผน ฯ ของกรมฯ ของจังหวัดมาก่อน... พอรู้ก็ต้องรีบทำแล้ว... กลายเป็นว่ากลุ่มไม่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน.....ขนาดงานนี้ไม่ต้องเสียค่าเช่าบูธ ไม่ต้องจ่ายค่าไฟฟ้า กลุ่มยังไม่มากันเลย

สรุปคือ แผนปฏิบัติการของเครือข่าย ฯ เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่จัดทำให้ภายใต้เงื่อนไขเวลา และกรอบแนวทางที่หน่วยงานส่วนกลางกำหนด คณะกรรมการเครือข่ายฯ ไม่มีความรู้ และไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

3.7 การกำหนดแผนงานและโครงการ คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ไม่มีการกำหนดแผนงานและโครงการที่เกิดจากพื้นฐานปัญหาความต้องการของเครือข่ายฯเอง ดังคำกล่าวของคณะกรรมการเครือข่าย ดังนี้ “แผนงานโครงการในแผนปฏิบัติการของเครือข่าย ฯ จังหวัดตอนนี้ เจ้าหน้าที่เป็นคนทำ เขากำหนดเอง เราไม่ได้กำหนด... ตอนพิจารณาทำแผนฯ พวกเราที่เพิ่งเข้ามาเป็นกรรมการชุดใหม่ ไม่มีเวลาคิดก็รับรองยังไม่ได้เข้าใจอะไรกันเลย”

สรุปคือ แผนปฏิบัติการของเครือข่าย ฯ เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ฯ จัดทำให้ตามคำสั่งการของหน่วยงานส่วนกลางภายใต้เงื่อนไข กรอบแนวทางและเวลาที่จำกัด คณะกรรมการเครือข่ายฯ ไม่มีความรู้ และไม่มีส่วนร่วมกำหนดแผนงานและโครงการ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

3.8 การอนุมัติแผน

คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ไม่ได้มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย ฯ ตั้งแต่ต้น เจ้าหน้าที่เป็นผู้จัดทำโดยไม่ผ่านการอนุมัติของประธานคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ดังคำกล่าวในเวที ดังนี้ “ จังหวัดต้องรีบส่ง พอประชุมเสร็จก็ส่งเลย ประธานไม่ได้เซ็นชื่ออนุมัติ ”

สรุปคือ แผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เกิดขึ้นจากการจัดทำของเจ้าหน้าที่ ในเงื่อนไขที่ต้องส่งให้กรมฯ ทันตามกำหนด จึงไม่ได้ให้ประธานเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP ตรวจสอบในรายละเอียดและให้การอนุมัติ

ในส่วนของความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เครือข่ายมีความต้องการที่จะได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ในด้านการวางแผน และต้องการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ดังคำกล่าวของผู้เข้าร่วมในเวทีที่ได้ นำเสนอ คือ “ เรอยากทำแผนฯ เป็น ... อยากรฝึกอบรมทุกขั้นตอนตั้งแต่ขั้นเตรียมการเลย ... อบรมเสร็จเราก็มาช่วยกันทำแผน ฯ ปี 2552 เพราะเดือนหน้าก็เริ่มงบประมาณใหม่แล้ว ”

สรุปได้ว่า ความต้องการการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายฯ พบว่าเครือข่ายมีความต้องการให้มีการฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการทุกขั้นตอน และให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ด้วยวิธีปฏิบัติจริงโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการเครือข่าย ฯ

จากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 (R₁) สามารถสรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ดังปรากฏตามตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

ประเด็น	สภาพปัจจุบันของการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย	ปัญหาการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย	ความต้องการการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย
1. การเตรียมการ	แผนปฏิบัติการของเครือข่าย ฯ เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ฯ ช่วย	คณะกรรมการเครือข่ายฯ จังหวัดสิงห์บุรีไม่มีส่วนร่วม	ให้คณะกรรมการเครือข่ายเข้าไปมีส่วนร่วมในการเตรียม

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็น	สภาพปัจจุบันของการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย	ปัญหาการพัฒนาการ จัดทำแผนปฏิบัติการ ของเครือข่าย	ความต้องการ การจัดทำแผนปฏิบัติ การของเครือข่าย
1. การเตรียมการ (ต่อ)	จัดทำขึ้นตามการ สั่งการของหน่วยงาน ส่วนกลาง ภายใต้ เงื่อนไข และ กรอบ แนวทาง ตลอดจน ระยะเวลาที่จำกัด	ในการเตรียมการ เพื่อให้ทราบถึงแหล่ง ข้อมูล และ วิธีการ จัดเก็บข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับ OTOP	ข้อมูล และการจัด เก็บข้อมูลในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานของ เครือข่าย OTOP
2. การศึกษาสำรวจ ข้อมูล	แผนปฏิบัติการของ เครือข่าย ฯ เกิดจาก การที่เจ้าหน้าที่ ฯ จัดทำให้ ตามการ สั่งการของหน่วยงาน ส่วนกลางภายใต้กรอบ แนวทางและระยะเวลา ที่จำกัด	คณะกรรมการ เครือข่าย ฯ จังหวัด สิงห์บุรี ไม่มีส่วนร่วม ในการศึกษาข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับการ จัดทำแผนปฏิบัติการ ของเครือข่าย ฯ	ให้คณะกรรมการ เครือข่าย ฯ มีการ เตรียมข้อมูล และการ จัดเก็บข้อมูลในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานของ เครือข่าย OTOP
3. การวิเคราะห์ ข้อมูล	แผนปฏิบัติการของ เครือข่าย ฯ เกิดจาก การที่เจ้าหน้าที่ ฯ จัดทำขึ้นตามการสั่ง การของหน่วยงาน ส่วนกลาง ภายใต้ เงื่อนไขกรอบแนวทาง และระยะเวลาที่จำกัด	3.1 คณะกรรมการ เครือข่าย ฯ จังหวัด สิงห์บุรี ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการ วิเคราะห์ข้อมูล 3.2 คณะกรรมการ เครือข่าย ฯ จังหวัด สิงห์บุรี ไม่มีส่วนร่วม ในการวิเคราะห์ข้อมูล	3.1 ต้องการให้มีการ ฝึกอบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูล 3.2 ให้คณะกรรมการ เครือข่าย ฯ มีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลในการ จัดทำแผนปฏิบัติการ
4. การชี้สภาพ ปัญหา สาเหตุ และ โครงสร้างปัญหา	แผนปฏิบัติการของ เครือข่าย ฯ เกิดจาก การที่เจ้าหน้าที่ ฯ จัดทำขึ้นตามการ สั่งการของหน่วยงาน ส่วนกลาง	4.1 คณะกรรมการ เครือข่าย ฯ จังหวัด สิงห์บุรี ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการ ชี้สภาพปัญหา สาเหตุ และโครงสร้างปัญหา	4.1 ต้องการให้มีการ ฝึกอบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง การกำหนดปัญหา สาเหตุและโครงสร้าง ของปัญหา

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็น	สภาพปัจจุบันของ การจัดทำแผนปฏิบัติ การของเครือข่าย	ปัญหาการพัฒนาการ จัดทำแผนปฏิบัติการ ของเครือข่าย	ความต้องการ การจัดทำแผนปฏิบัติ การของเครือข่าย
4. การชี้สภาพปัญหา สาเหตุ และโครงสร้าง ปัญหา (ต่อ)		4.2 คณะกรรมการ เครือข่ายฯ จังหวัด สิงห์บุรีไม่มีส่วนร่วม ในการชี้สภาพปัญหา สาเหตุ และโครงสร้าง ปัญหา	4.2 ให้คณะกรรมการ เครือข่ายมีส่วนร่วม ชี้สภาพปัญหา สาเหตุ และโครงสร้างปัญหา ในการจัดทำแผน ปฏิบัติการ
5. การกำหนด แนวทางแก้ไขปัญหา	แผนปฏิบัติการของ เครือข่ายฯ เกิดจาก การที่เจ้าหน้าที่ฯ จัดทำขึ้นตามการ สั่งการของหน่วยงาน ส่วนกลาง ภายใต้ กรอบแนวทางและ ระยะเวลาที่จำกัด	5.1 คณะกรรมการ เครือข่ายฯ จังหวัด สิงห์บุรี ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการ กำหนดแนวทางแก้ไข ปัญหาเครือข่าย 5.2 คณะกรรมการ เครือข่ายฯ จังหวัด สิงห์บุรี ไม่มีส่วนร่วม ในการกำหนด แนวทางแก้ไขปัญหา	5.1 ต้องการให้มีการ ฝึกอบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง การกำหนดแนวทาง ในการแก้ไขปัญหา 5.2 ให้คณะกรรมการ เครือข่ายฯ มีส่วนร่วม กำหนดแนวทางการ แก้ไขปัญหาในการ จัดทำแผนปฏิบัติการ
6. การกำหนด นโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	แผนปฏิบัติการของ เครือข่ายฯ เกิดจาก การที่เจ้าหน้าที่ฯ จัดทำขึ้นตามการ สั่งการของหน่วยงาน ส่วนกลาง ภายใต้ เงื่อนไข ตลอดจน กรอบแนวทาง และ ระยะเวลาที่จำกัด	6.1 คณะกรรมการ เครือข่ายฯ ไม่มี ความรู้ความเข้าใจใน การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และ เป้าหมาย	6.1 ต้องการให้มีการ ฝึกอบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง ของนโยบายรัฐบาล นโยบายของกรมการ พัฒนาชุมชน ตลอด จนนโยบายจังหวัด เพื่อเป็นพื้นฐานใน การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ รวมถึง

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็น	สภาพปัจจุบันของการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย	ปัญหาการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย	ความต้องการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย
6. การกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์และ เป้าหมาย (ต่อ)		6.2 คณะกรรมการเครือข่าย ฯ ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ และ เป้าหมาย ในแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี	เป้าหมายในแผนปฏิบัติการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี 6.2 ให้คณะกรรมการเครือข่ายมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ และ เป้าหมาย ในการจัดทำแผนปฏิบัติการ
7. การกำหนดแผนงานและโครงการ	แผนปฏิบัติการของเครือข่าย ฯ เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ ฯ จัดทำขึ้นตามคำสั่งการของหน่วยงานส่วนกลาง ภายใต้เงื่อนไขระยะเวลาและกรอบแนวทางที่จำกัด	7.1 คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดแผนงานและโครงการ 7.2 คณะกรรมการเครือข่าย ฯ ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานและ	7.1 ต้องการให้มีการฝึกอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการกำหนดแผนงานและโครงการในแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี 7.2 ให้คณะกรรมการเครือข่ายมีส่วนร่วมกำหนดแผนงานโครงการในการจัดทำ

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็น	สภาพปัจจุบันของ การจัดทำแผนปฏิบัติการ ของเครือข่าย	ปัญหาการพัฒนาการ จัดทำแผนปฏิบัติการ ของเครือข่าย	ความต้องการ การจัดทำแผนปฏิบัติ การของเครือข่าย
8. การอนุมัติแผน	แผนปฏิบัติการของ เครือข่าย ฯ เกิดจาก การที่เจ้าหน้าที่ ฯ จัดทำขึ้นตามการ สั่งการของหน่วยงาน ส่วนกลาง ภายใต้ เงื่อนไขเวลากรอบ แนวทางที่จำกัด	ไม่มีการอนุมัติแผน จากประธานเครือข่าย ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี	ให้มีการอนุมัติ แผนปฏิบัติการของ เครือข่าย OTOP โดย ประธานเครือข่าย ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

สรุป การวิจัยในระยะที่ 1 (R1) พบว่า สภาพปัจจุบันแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เกิดขึ้นจากการจัดทำให้ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในเงื่อนไขที่ต้องส่งให้ส่วนกลางทันตามกำหนด คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ฯ ทั้งกระบวนการ ประกอบกับ คณะกรรมการเครือข่าย ฯ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผน จึงมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองด้วยการจัดให้มีการฝึกอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผน ฯ ทุกชั้นตอน